

İSLAM'DA BANKACILIK VE FİNANSMAN

Dr. YAHİA ABDUL-RAHMAN

İSLAM'DA BANKACILIK VE FİNANSMAN

(Toplumsal Temelli Bankacılık Teknikleri ve Yöntemleri)

Çevirenler

Prof. Dr. Salih TUĞ - M. Abdullah TUĞ

1. Baskı

İstanbul 2015

ISBN: 978-605-62038-9-3

Yayın No: 11

Kitap Adı

İSLAM'DA BANKACILIK
VE FİNANSMAN

Yazar

Dr. Yahia Abdul-rahman

Çevirenler

Prof. Dr. Salih Tuğ - M. Abdullah Tuğ

Sayfa Tasarım

Eren Sakız

Kapak Tasarım

Melis Gelsin

Baskı: Elma Basım Yayın

Tevfikbey Mah. Halkalı Cd.No:162/7

Sefaköy - Küçükçekmece / İSTANBUL

Tel: 0212) 697 30 30

1. Baskı

Eylül 2015, İstanbul

Bu eserin bütün hakları İZÜ'ye aittir.

Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

İsteme Adresi

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Halkalı Cad. Halkalı, 34303 Küçükçekmece / İSTANBUL

Tel: 0212 692 96 00 Faks: 0212 693 82 29

www.izu.edu.tr

İÇİNDEKİLER

Türkçe çeviri için yazarın ÖNSÖZÜ.....	15
Türkçe çeviri için bir ARÎZA ve TAKDÎM.....	19
İngilizce ikinci yayın için ÖNSÖZ.....	23
ÖN BİLGİLER.....	31
TEŞEKKÜR.....	55

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ BİLGİLERİ.....	67
----------------------	----

İKİNCİ BÖLÜM

YAHUDİ-HİRİSTİYAN-İSLAM İNANÇ TEMELLİ FAİZ YASAĞI VE (Ribâ/Ribit-Free, RF) FAİZSİZ BANKACILIK SİSTEMİ	89
---	----

YAHUDİ-HİRİSTİYAN-İSLAM İNANÇ SİSTEMİNİN TEMELLERİNE DAİR BİR MUKADDİME VE TANITIM.....	94
---	----

İnançlı İnsan Topluluğu:.....	96
Karz (Kredi Alma-Verme, Borç İlişkileri):.....	97
Ribâ/Fâiz (ing. Usury/Interest):.....	97
Yoksul ve Muhtaçlara Verilen Ödünçler:.....	102
Yahudi Olmayanlara Fâizli Borç Verme İşlemleri:.....	104
İş ve Ticaretin Finansmanı:	104
Roma Katolik Geleneğinde ve Günümüzde “Ribit” (Fâiz).....	105
Fâizli İşlemlere Müsaade Edip Rıza Gösterilmesi Konusunda Günümüz Roma Katolik Kilisesinin Tutum ve Duruşu	109

Evanjelik Hristiyan Kilisesi Öğretisinde ve Geleneğinde Ribit (Fâiz) Şartı Koşmak.....	111
İş ve Ticaretin Finansmanı ve Fâizli İşlem Yasağının Gevşeyip Yumuşaması.....	115
İslam'da Ribâ / Ribit (Fâiz/Usury) Yasağı.....	117
İslam'da Yer Alan “Evrensel Fâizsiz RF (Ribâ/Ribit free) Sistemin” Ortaya Çıkıp Gelişmesi ...	117
Bütün Varlıkların ve Mülkün Allah’a ait Olduğu Anlayışı	118
Varlıklı Zengin Kimselerin Mallarını Allah Yolunda Sarf edip Harcamaları İçin Teşvik Edilmesi.....	119
“İnfak” Etme “Nafakalandırmanın” Namaz Kılma Gibi Belirli bir İslami İbadet Müessesesi, Zekât Olarak Gelişmesi.....	121
Verme (İnfâk)’nin Disiplini ile Davranış ve Tavrı Esasları	126
İş Hayatı ve Ticaretin Finansmanı	128
Ribâ Çeşitleri:.....	130
İslam Hukuku (Şeriat) Ticari İşlemlerde Aldatma, Hile ve Spekülasyon (Ğarar) İçeren Faaliyetleri Yasaklar.....	134

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

RF faizsiz Disiplinlerde Değerleme Yapılırken Emtianın Endekse göre Fiyatlanması ve Piyasaya Fiyatına Göre Ayarlama	143
Ticari Malların Değer ve Fiyatlarının Çarşı-Pazarda Teşekkülü (Piyasa fiyatı ile fiyatlama) Kuralı	155
FAİZSİZ TİCARİ MUAMELE MODEL VE ŞEKİLLERİ	159
Maliyet Üzerine Bir Kâr İlavesi (Cost-Plus) Suretiyle Mal Satışı (MURÂBAHA):	159
Leasing (İcâre) Kuralları.....	162
Faizin Olmadığı (RF faizsiz) Kira Akdinin Hukuki Temeli.....	164
Değerlendirme ve Netice	164
MÜŞÂREKE (İng. Joint Venture) Yatırımları; Eşit Sahiplik Hakları Yahut Eşit Ortaklıklar ...	167
MUDÂREBE (İng. Money Management).....	167
BEY'US-SELEM: Gelecekte Elde edilecek Ürün veya Ürünlerin Finansmanı.....	167

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

RF İslam Bankalarında “Şeriat Kurulları”: Bir Açıklama ve Gelecek İçin Bir Görüş.....	173
Şer’i Hukuk yahut Şeriat	178
Şeriatın Kaynakları	178
Uygulamada Şeriat Hukuku:	182

Dini Hüküm ve Kararların Geliştirilmesi, Yukarı Seviyelere Çıkarılması için İlmî Araştırma ve Çalışmaların Yapılması: Bir “fetvâ” çıkarılmasının Usulleri ve Yolları	186
“Makasid’üş-Şeria”: Şeriat Düzeninin Nihai Hedefi ve Genel Amaçları (Olmazsa Olmaz Genel Kuralları):.....	187
Bir İslam Bankasında Yahut Bir İslam Finans Kurumunda “Şeriat Kurulu” (: Fıkıh Kurulu):..	197
Şeriat Kurulu’nun Rol ve İşlevleri.....	199
Şeriat Kurulunun Görev ve Yetkileri	200
Şeriat Kurulları İhdâsındaki Yaklaşımlar	202
Şeriat Kurulları Hakkında Batılı Merkez Bankası Banker ve Yöneticilerinin Bazı Kaygı ve Mülâhazaları	203
21. Asrın Faizsiz Bankaları ve Finans Kurumları için Şer’i İlimler Konusunda Uzman İlim Adamları Yetiştirilmesi ve Şeriat Uyarlama Komitelerinin Geliştirilmesi	204
Merkez Bankası ve Şeriat Uyum Komitesi İlişkileri.....	207

BEŞİNCİ BÖLÜM

PARA VE PARANIN MEYDANA GETİRİLMESİ.....	213
Amerikan Merkez Bankası Sistemi (:Federal Reserve), Kâğıt Para (:Fiat Money) ve Faiz oranları.....	213
Para “yapanlar” ve para “kazananlar”	214
Para nedir?.....	216
Paranın Tarihi	217
Fiat (kâğıt) Para.....	218
Merkez Bankası Sisteminden önce Amerikan para birimi	220
Amerikan Merkez Bankası Kurulu (Federal Reserve Board of the U.S.)	222
Merkez Bankasının Fonksiyonu	223
Amerikan Merkez Bankası Kurulunun (:Federal Reserve Board) yapılanması	224
Amerikan Merkez Bankasının sahibi kimdir?	226
Modern bankacılık sisteminde Kredilerin meydana getirilmesi- Paranın çoğaltılması (çarpan etkisi) konsepti	227
Dünyadaki Parayı değiştiren şimdilerde hükmü kalmamış Bretton Woods Anlaşması hakkında kısa bir tarihçe.....	232

ALTIN: ŞU HAYRET VERİCİ İNANILMAZ METAL!	236
Dünyadaki Altın Rezervleri	239
Altın fiyat tespiti	244
Amerikan Merkez Bankası Fonlarının faiz oranları belirleme rejimi Taylor Kuralı , , ,	245
Kâğıt Para (:Fiat Money) ve Kâğıt Para Ekonomisi	251
Paranın Dolaşım Hızı Teorisi ve Faize Dayalı Parasal İlkeler	251
Uluslararası Rezerv Kuru Olarak Amerikan Dolarının Rolü ve Gelişmekte Olan Ülkeler (Aynı zamanda Az Gelişmiş Ülkeler olarak da nitelenir)	253
Hükümet Vergilendirme Politikası ve Ekonomik Gelişim	256

ALTINCI BÖLÜM

RF FAİZSİZ PARASAL DİSİPLİN:	
RF FAİZSİZ MAL ENDEKSLEME DİSİPLİNİ	263
Kâğıt para ve kâğıt para ekonomisinin dönemsellik tabiatı	263
RİBÂ/RİBÎT (FAİZ) İN YASAKLANMASI: RİBÂ HAKKINDA FIKİH KARARLARI VE ŞERİAT İLMİ	267
Yasaklamanın nedenleri	268
RF faizsiz (Yahudi-Hristiyan-İslam Hukukunun) Şeriatın “RF faizsiz Mal Endeksleme Disiplini” kullanılarak uygulaması.....	272
RF Faizsiz Para Teorisi ve Disiplinine ulaşmak.....	278
Kâğıt Para (Fiat Money) fiyatlama sisteminden bağımsız âdil bir RF faizsiz fiyatlama disiplini uygulamak üzere RF faizsiz Parasal Sistemin geliştirilmesi:.....	279
Yahudi-Hristiyan-İslam hukuk sistemine göre paranın ve parasal disiplinin tanımı ile RF faizsizlik taraftarı âlimlerin görüşlerinin tarihi bir incelemesi:	279
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNDE KONUT, MAL VE HİSSE SENEDİ PİYASALARININ MAL ENDEKSLEME DİSİPLİNİ İLE DETAYLI ANALİZİ	295
Amerika Birleşik Devletlerinde Konut Fiyatları ,	295
Kömür Fiyatı	298
Ham Petrol Fiyatı.....	300
Doğal Gaz Fiyatı.....	302
Pirinç Fiyatı.....	305
RF faizsiz Parasal Disiplini kullanan yeni bir dönemin başlangıcı	308

YEDİNCİ BÖLÜM

RF FAİZSİZ BANKACILIK SİSTEMİNDE “SOSYAL SORUMLULUK” VE “BİRLİKTE MEDENİ YAŞAMA” KURALLARI	315
Yahudi, Hristiyan, İslami Değerler Manzumesi: Medenilik, Ahlakilik- Dürüstlük ve Sosyal Sorumluluk.....	326
İman ve İnanç Temelli İdeal Bir Yahudi-Hristiyan-İslam Toplumunun Vizyonu, Uzgörüşü.....	331
Arabistan Yarımadasındaki Dinsiz ve Müşriklerin Muhayyilelerini Doldurup İşgal edecek Yeni Eğilim ve Yönelişler – Alınacak Dersler.....	332
RF FAİZSİZ BİR İKTİSAT SİSTEMİNİN UNSURLARI	334
Üretim.....	334
Bölüşdürme ve Dağıtım	335
Tüketim.....	337
RF FAİZSİZ YAHUDİ-HİRİSTİYAN-İSLAM “FAİZSİZLİK SİSTEMİ VE İŞ AHLAKI”	338
RF Faizsiz Pazar ve Piyasa Sistemi.....	339
RF Faizsiz İş İdaresinde Ahlakilik	339
RF Faizsiz Banka ve Müşteri Arası Adâlet ve Şeffâflık ve Doğruluk	340
BANKACILIK VE YATIRIM BANKACILIĞI.....	342
BİR FAİZSİZ BANKA SORUMLUSU BANKER’İN İŞ AHLAKI VE BAĞLI OLDUĞU DEĞERLER.....	345
Mesleğinin Adamı Olmak (: Profesyonellik).....	345
Odaklanma ve Yoğunlaşma	346
Uyum ve Tutarlılık.....	346
Ahde Vefa, Sözünün Arkasında Durma	347
RF FAİZSİZ BİR BANKANIN ON ALTIN KURALI	347
RF FAİZSİZ BANKACILIK DİSİPLİNİ:	
BİZ BU BANKACILIK RÜYAMIZI NEREDE VE NASIL BAŞLATIP HAREKETE GEÇİRMELİYİZ?.....	350

SEKİZİNCİ BÖLÜM

FAİZE DAYALI KONVANSİYONEL BANKACILIK SİSTEMİ	357
Amerika Birleşik Devletleri Bankacılık Sistemi	357

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNDEKİ BANKA HİZMET ÇEŞİTLERİ	360
Eyalet Bankaları	362
Kredi Birlikleri (veya kredi sandıkları Credit Union)	364
Yatırım Bankaları	365
Amerika Birleşik Devletlerinde ticari banka lisansı alınması.....	366
DEVLETİN BANKA DENETİMİ	367
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ BANKACILIK KANUNLARI	371
Tüketici kanunlarına uyumun yönetimi.....	371
Yönetim Kurulu, yönetimin denetlenmesi ve idare	372
Uyum programı	372
Uyum Komitesi	373
Uyum komitesinin sorumlulukları, yetkileri ve mesuliyetleri	373
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNDEKİ BANKACILIK DÜZENLEMELERİNİN ÖZETİ.....	376
B Kanunu: Eşit Kredi İmkânı	377
C Kanunu:	381
Q Kanunu: Belli bazı mevduat hesap çeşitlerine faiz ödenmeyeceğine dair yasaklama.....	384
D Kanunu: Mevduat Toplayan Kurumlar (Bankalar) için rezerv şartları	384
O Kanunu: Bankanın içindekilere verilecek krediler	385
P ve S Kanunu:.....	386
Z Kanunu: Borç Vermede Dürüstlük Kanunu (:Truth in Lending, TILA).....	390
BB Kanunu: Yatırımları Tekrar Topluma Kazandırma Kanunu (:Community Reinvestment Act, CRA)	390
DD Kanunu: Tasarruf Hesaplarında Dürüstlük Kanunu	392
İflas Kanunları.....	401

DOKUZUNCU BÖLÜM

İKİ TÜR BANKA ARASINDA MEVCUT FARKLAR.....	407
RF Faizsiz Bankacılık ile Konvansiyonel Faizli Ticari Bankacılığın Bir Mukayesesi.....	407
RF Faizsiz Bankacılık: Tarihçesi, Gelişmesi ve Büyüyüp Serpilme Evreleri	407
RF FAİZSİZ BANKACILIK HAKKINDA GENEL BAZI AÇIKLAMALAR.....	417
RF Faizsiz Bankacılıkta Uygunsuz Bazı İsimlendirmeler	418

Ribâ/Ribit Free Banking (:RF) yahut Ribâ/Ribitsiz – Faizsiz (İslam) Bankacılığı Nedir? ..	421
Ribâ (:Faiz) Esasına Göre Çalışan Konvansiyonel Ticari Bankacılık ile Faizsiz (: Ribâ Free RF) Bankacılık Arasında Ne Gibi Bir Fark Vardır.....	425

ONUNCU BÖLÜM

YİRMİNCİ YÜZYILDA İSLAMİ BANKACILIK.....	431
RF FAİZSİZ (İSLAM) BANKACILIK MODELLERİ	436
Murâbaha (Mâliyet yahut Mal Bedeli artı Kazanç, ing. The Cost-Plus) Modeli.....	436
Finansal mühendislik ve Şeriat:.....	442
İslami FinaNsman yaklaşımında Şeriata uyumlu “Kontrat uygulamalarına” karşı açılan BAZI davalar	458
SONUÇ.....	460

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Yirmi Birinci Yüzyıl için RF faizsiz Bankacılık Modeli	
LARİBA RF FAİZSİZ MODEL.....	465
Şeriata dayalı bir Finansal Model Geliştirmek	465
RF BANKACILIĞINI GELİŞTİRMENİN BİLİNMEYENLERİ VE ZORLUKLARI...	466
Yeni İslami Bankacılık endüstrisinde çalışan veya bu endüstriden faydalanan profesyoneller:	487
RF faizsiz bankacılık tüketicileri ve potansiyel müşterileri:	490
ŞERİAT HUKUKU ve YEREL ÜLKE KANUNLARI	492
İslami (RF faizsiz) Bankacılık ve Finansman sistem ve tekniklerini geliştirmek	493
İslami Bankacılık ve Finansman sistem ve tekniğini geliştirmek için kullanılan yaklaşım....	493
FAİZE DAYALI KONVANSİYONEL FİNANSMAN SÖZLEŞMELERİNDE RF FAİZSİZLİK YANLISI ŞERİAT ÂLİMLERİNİN KARŞI ÇIKTIĞI ANA HUSUSLAR.	499
ŞERİATA DAYANAN RF FAİZSİZ FİNANSMAN MODELİNİ İNŞAA ETMEK...	508
Şeriata dayalı LARİBA RF faizsiz finansman modelinin eşsiz vasıfları	512
Şeriata dayalı LARİBA finansman modelini uygulamaya koymak için kullanılan adımlar ..	514
“LARİBA RF faizsiz Şeriata dayalı finansman modeli”nin avantajları ve kullanılan yöntem ve kurallar.....	538
SONUÇ.....	540

ONİKİNCİ BÖLÜM

RF FAİZSİZ FİNANSMAN HAREKETİNİ VE DİSİPLİNİNİ BİR ARAYA TOPLAMAK.....	547
Adım adım LARİBA sistemi tarafından kullanılan RF faizsiz finansman prosedürlerinin yerine getirilmesi ve müracaatta bulunulması.....	547
RF faizsiz hareket – Faizsiz (Ribâsız) bir hayat tarzının halka benimsetilmesi.....	548
LARİBA RF faizsiz (Ribâ Free) finansman modeli	550
LARİBA RF faizsiz tescilli algoritma ve bilgisayar modeli kullanılarak “yatırımın getiri oranı” (:Rate of Return on Investment, ROI) sonuçlarının değerlendirilmesi:.....	557

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNDE RF FAİZSİZ BANKACILIĞA BAŞLAMAK.....	569
Zorda olan bir bankanın satın alınması ve yeniden yapılandırılarak faizsiz olarak işletilip yönetilmesi.....	569
Faizli konvansiyonel bankacılık ile RF faizsiz bankacılığın karşılaştırılması	572
Uygun bir banka bulma ve satın alma çalışmaları:.....	576
Tarihi bir adım: Bank of Whittier N.A. nın satın alınışı:	579
Amerika Birleşik Devletlerinde ilk RF faizsiz bankanın çalışması.....	590
The Bank of Whittier’i yeniden yapılandırmak için stratejik yaklaşımımız:.....	591
Banka idaresi tarafından atılan adımlar ve spesifik eylem planı:.....	593
Yeni yönetim tarafından atılan adımlar ve dizayn edilen stratejiler	601
Çalışanlar politikası: RF faizsiz Banka çalışanlarının sayısını arttırmak ve eğitmek için strateji... 605	
Yeni Çalışanlar: Kimleri nerede aramamız gerektiğini belirleyen strateji.....	608
Denetim Politikası: Bankanın fonksiyonlarının ve operasyonlarının denetimi stratejisi	609
Dış denetçiler için işe başlama mektubu.....	611
Muhtelif denetim çeşitleri ve alanları	612
Yönetim tarafından denetimlere verilecek cevaplar	615

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

RF FAİZSİZ SERMAYE PİYASALARI.....	619
RF faizsiz sermaye piyasası yatırım ürünlerinin geliştirilmesi.....	619
İkincil piyasalarda bono fiyatlaması – Piyasa faiz oranındaki değişikliklerin bononun piyasa değeri üzerine etkisi	633
RF faizsiz Sermaye Piyasası ve RF faizsiz enstrümanları.....	635

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

BAZI İNCELEMELER VE ANALİZLER.....	661
RF faizsiz bankacılıkta yatırım araçlarının (ürünlerinin) geliştirilmesi	661
YATIRIM PİRAMİDİ	662
Nakit ve nakit muâdilleri	663
Kısa Dönemli Yatırımlar	663
VARLIĞA DAYALI RF FAİZSİZ BONOLAR (SUKÛK).....	664
Menkul değerlere yatırım	671
RF FAİZSİZ HİSSE SENEDİ YATIRIM DİSİPLİNLERİ	671

ONALTINCI BÖLÜM

RF FAİZSİZ KREDİLERİN (BORÇ VERMENİN) FAİZE DAYALI KREDİLERLE KARŞILAŞTIRILMASI	687
Çekli cari hesabın negatife düşmesini önleme ürünü:.....	687
Kredi Limitleri:	688
Teminatsız Krediler	690
Balon Ödemeli Krediler	691
Konut Finansmanı (Mortgage)	693
Ticari Binaların Finansmanı	697
Ticaretin Finansmanı	698
Kâr amacı gütmeyen, Dini Merkezler ve Okulların finansmanı	700
İnşaat Finansmanı	702

ONYEDİNCİ BÖLÜM

SIKINTILI VE KREDİ SÖZLEŞMESİNDEKİ ÖDEME ŞARTLARININ YERİNE GETİRİLEMEDİĞİ KREDİLER İÇİN RF FAİZSİZ YAKLAŞIM VE MUAMELE TARZI.....	709
Gecikmedeki kredi problemini çözmek.....	711
VAKA ÇALIŞMALARI	714

ONSEKİZİNCİ BÖLÜM

RF FAİZSİZ BANKACILIĞIN GELECEĞİ HAKKINDA BAZI VİZYON'LAR	721
2008 yılında yaşanan global ekonomik ve finansal çöküş.....	721

Büyük Bankalar ve Finansal Kurumlar	724
Paranın faiz (Ribit/Ribâ) ile kiralınması kültürü	725
RF FAİZSİZ HAYAT TARZI.....	730
Yahudi - Hristiyan - İslami değerler sisteminin hayat tarzı.....	730
RF Faizsiz yaşam tarzına yeni katılanlar için bazı tavsiyeler	732

ONDOKUZUNCU BÖLÜM

21. YÜZYIL İÇİN YENİ BİR BANKACILIK MARKASI VE BANKACILIK HİZMETLERİ VİZYONU	739
ÇEVİREN TARAFINDAN TAVSİYE EDİLEBİLECEK BAZI EK OKUMA METİNLERİ	743
Bank of America:	743
Charles Schwab Anonim Şirketi:	744
Smith Barney:	745
Citibank:	745
Merrill Lynch:	746
Amerikan Merkez Bankası (Federal Reserve)	747
Glass Steagall Kanunu:	749
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNDEKİ BANKACILIK YÖNETMELİKLERİ (DÜZENLEMELERİ)	751
BİBLİYOGRAFYA.....	757
KELİME FİHRİSTİ	761

Türkçe çeviri için yazarın ÖNSÖZÜ

1989 yılı idi; İstanbul'daki bir meslektaşım ile yaptığım telefon konuşmasında, bu dostum bana “Albaraka Türk Finans Kurumun”nda kuruluşundan itibaren çalışmakta olan, H. Ü. İktisat Fakültesi mezunu ve İslam bankacılığı konusunda kabiliyet sahibi, iyi yetişmiş, çalışkan bir gencin mesleki bilgi ve görgüsünü arttırmak için Amerika Birleşik Devletleri'ne gitmek istediğinden bahsetmiş ve LARİBA (:American Finance House, Los Angeles) 'da bu genç için bir iş imkânı bulunup bulunmadığını sormuştu. O sırada ben bir iş seyahati nedeniyle Almanya'da bulunuyordum. Dönüşte Abdullah Tuğ ismini taşıyan bu genç adayın özgeçmişini okumuş ve olumlu bir kanaat edinerek dostumun teklifini hemen kabul etmiş, zamanla bu kararımın hem şahsım, hem ailem, hem de Amerika Birleşik Devletlerinde faizsiz (RF) İslam Bankacılığı ve LARİBA (:American Finance House) müessesesi için Allah'ın bir lütfu olduğu kanaatine varmıştım. Bu genç, LARİBA'da gösterdiğimiz gayret ve çalışmalara bir canlılık, alâka ve bağlılık getirip katmış, bütün bunların sürdürülebilirliğini ve büyüüp gelişmesini sağlamıştır. Diğer taraftan bu sevgili genç dost ile birlikte CitiGroup'un “yatırım bankacılığı bölümü”nde de çalışmalar yürüttük. Yine onunla birlikte tarihinde ilk defa olmak üzere, şüphesiz diğer birçok ilim adamı, akademisyen ve yatırım bankacıları ile birlikte, evvelce hiç görülmedik biçimde faizsiz (RF, Ribâ Free) bir İslami hisse senedi portföyü geliştirip gerçekleştirdik ki bu şimdi *Dow Jones Islamic Index* adı ile bilinen bir yapı haline gelmiştir. 2003 yılına gelindiğinde, o yıl yeni satın alınan bir Amerikan bankası (:The Bank of Whittier)'in Amerika tarihinde bir ilk olmak üzere faizsiz (RF, Ribâ Free) bir İslam bankası olarak işletilmesi ve bütün sorumluluklarını omuzlarıma aldığımda,

fena halde yardıma muhtaç bir halde olduğumu gördüm. Akabinde Cenabı Hak nasıl olduysa oldu karşıma yeniden bu genci çıkardı: Bir yerlerden bana telefon ediyordu; nereden arıyorsun diye sorduğumda: “Kısa bir süre için bazı işlerini halletmek üzere Amerika’ya geldiğini ve tekrar Türkiye’ye döneceğini” açıkladı ve yeni satın aldığımız bu banka işi için yardım talebimi geri çevirmedi. Böylece “The Bank of Whittier”ın dediğim ölçüler dâhilinde yeniden teşkilatlandırılıp kurumsallaştırılması işine, diğer bazı vefakâr özverili dostlarımızla birlikte başlamış olduk.

Türkiye benim gönlümde pek mümtaz ve değerli izleri olan bir ülkedir. Benim öz babamın aile kökleri Adana bölgesine kadar uzanır. Gerçekten de bu sebeple ailemiz içinde “Türk kolu-kanadı” olarak anılırız. Türkiye ile olan bu bağlarımızı yeniden canlandırmak üzere bu ülke ile yakın ilişkilere girmem, üzerimde “kaybolmuş bir kimsenin asıl köklerini bulması” gibi bir his uyandırmıştır. İşte bu yol üzerinde ben, Marmara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Dekanı (1982-1994) Prof. Dr. Salih Tuğ ile tanıştım ve ayrıcalıklı dostane ilişkiler kurmuş oldum. ‘Tuğ ailesi kısa zaman içinde benim Türkiye’deki ikinci aile ocağım olmuştur’ diyebilirim. Sanki Allah benim Türkiye ile olan bu temas ve alâkamı daha da derinleştirmeyi takdir buyurdu ki, 1992 yılının Aralık ayında, eski Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği’nden ayrılıp bağımsız hale gelen Orta Asya’daki birçok Türk ülkesini ziyaret etmek üzere tertip edilen yüksek seviyede siyasi-ticari heyete katılmamı isteyen bir Türk dostumdan telefon daveti aldım. Türkiye’den birçok ileri gelen başarılı iş ve ticaret adamının katıldığı heyete Başbakan Yardımcısı merhum Prof. Dr. Necmettin Erbakan riyaset ediyordu. Ben diğer iki ortağım işadamı ile bu ziyarete katıldım. Bu seyahatim boyunca edindiğim anı, tecrübe ve birikimi asla unutamayacağım. Bir charter uçağı ile İstanbul’dan hareketle çıkılan bu yolculukta herkes tarafından saygı gösterilen pek dinamik genç bir önder dikkatimi çekmişti; kendisi organizasyonun mükemmel bir hale getirilmesinde ve seyahatle ilgili işlerin çözüme kavuşturulmasında büyük bir yetenek sahibi olduğunu göstermekteydi. Bu beni çok etkiledi ve onu tebrik ederek Türkiye’nin geleceğinde önemli bir yapıcı insan olmasını temenni ettiğimi kendisine söyledim. İşte bu yetenekli genç adam, önce İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı, sonra da Başbakan olmuş, bugün halkın doğrudan seçimiyle işbaşına gelmiş Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Reisicumhuru Recep Tayyip Erdoğan’dan başkası değildi.

Katıldığımız bu seyahatin bir sonucu olarak 1993 yılında “Kazakistan LARİBA Bankası” (LARİBA Bank of Kazakhstan)’nı kurup bu ülkede faaliyete geçirdik. Yukarıda bahsettiğimiz LARİBA da çalışan ve az önce zikri geçen M.A. Tuğ, bu projenin ayakları üzerinde durup ilerlemesi ve Kazakistan’ın o zamanki başşehri Almatı’da sosyal dayanaklı birinci sınıf bir banka olarak kurulup işletilmesinde benim sağ kolum olarak çalışmıştır. Böylece onun da gayretiyle bu banka, Kazakistan tarihinde halka konut finansmanı hizmeti sunan ilk banka olma imtiyazını elde etmiştir. Kazak televizyonunda sahip olduğumuz proje ve fikriyatla ilgili yaptığımız bir yayın programından sonradır ki bankanın önünde uzunluğu bir kilometre kadar tutan bir başvuru kuyruğu kendini göstermişti. Banka 2006 yılında Merkez Bankasıncı sermayesinin arttırılması kararı verilene ve sonunda satılana kadar, Kazakistan mühendis, öğretmen, teknisyen ve girişimcileri arasında farklılık meydana getirmeye devam etti. Kazakistan LARİBA bankası bu insanlara evlendikleri ve çocuklarını büyüttükleri apartman daireleri veya müstakil evlerin sahibi olmalarına, iş kurmalarına yardım etmiştir.

Dr. Salih Tuğ beyin sayesinde ki ben diğer bir önemli insan ve akademisyen, merhum Prof. Dr. Sabahattin Zaim ile de tanışmış oldum. Kendisi, Cidde, Suudi Arabistan’daki İslam Kalkınma Bankası (:Islamic Development Bank)’ın hem kuruluşunda hem de gelişmesinde rol oynamış öncülerden birisidir. Kısa zamanda rahmetli ile samimi dostlar haline geldik ve LARİBA American Finance House müdürler kurulu, 1997’de, İslam Bankacılık sektöründe gösterdiği pek ayrıcalıklı çalışma ve gayretleri dolayısıyla kendisini bankanın global bir ödülü olan “LARİBA Global Award”a layık görmüş ve bununla ilgili “ödül takdimi töreni” Los Angeles/Kaliforniya’da icra edilmiştir.

Merhum Dr. Sabahattin Zaim ile benim şahsen ve LARİBA (Los Angeles /Kaliforniya) kurumu arası ilişkilerim, 1999 ve 2001 yıllarında dünya çapında bir Türk işadamı-müteşebbisin, merhum Sabri Ülker’in sahibi olduğu Türkiye’de kurulu ve çalışmakta olan bir finans kurumunda karşılaştığı sıkıntı ve zorluktan kurtulması çalışmalarına kadar uzanmıştır. Bu ilişki ve çalışmalar, Türkiye’nin diğer bir yüzünü de görüp tanımama imkân vermiştir: Türk insanının müesseseler kurma ve işletmedeki tecrübesi, birikimindeki zenginlik ve yenilikçilik karakteri ile işine odaklanma, görev ve sorumluluk anlayışı, girişimcilik yetenekleri...

2000 yılında Prof. Dr. Sabahattin Zaim Los Angeles/Kaliforniya'ya özel bir ziyaret için geldiğinde, Türk hükûmeti Başbakanı Necmettin Erbakan'ın görevinden ayrılmaya karar verdiğini bir sır olarak bana tevdi etmişti. Ben buna çok şaşırılmış ve hemen ağzımdan “niçin?” sözü çıkmıştı. Rahmetli durumu bana şöyle açıklamıştı: “İleri görüşlü olmanın getirdiği bir sonuç olarak bizler, Türkiye'nin askeri, politik, ekonomik, finansman ve parasal konular üzerine edinmiş olduğumuz bilgi ve birikimlerimizle bir kaç adım geri atmamız gerektiğine inanıyoruz”

Son bir ifade olarak dünyanın her tarafındaki dostlarım ile birlikte ben okuyucularıyla Türkiye ve Türk halkı hakkında şu gerçeği paylaşmak isterim: İçi-dışı bir, samimi, özü sözü tertemiz, misafirperver, kibar, efendi, Allah'ı ve dinini candan seven Müslüman insanların yaşadığı bir ülke görmek ve tanımak istiyorsanız TÜRKİYE 'ye gidiniz!

Nihayet Allah'tan duam, Türkiye'nin Türk halkının selâmet ve refâh içinde yaşaması, Müslüman ümmetin dünyada yeni bir açılıma ulaşması ve felâhı için Türkiye'nin bir odak nokta haline gelmesidir.

Dr. Yahia Khairy Abdul-Rahman (Yahyâ Hayri Abdurrahman)

Los Angeles / Kaliforniya, ABD

Şubat 2015

Türkçe çeviri için bir ARÎZA ve TAKDÎM

Her şeyi yoktan var eden, ilk Müsebbip ve Kadir-i Mutlak Allah’a hamdusenalar olsun ki elinizdeki bu kitabın Türkçe’ye çevrilip yayınlanması ile bir “rüyam” gerçekleşmiş oldu. Bu kitapta savunması yapılan “faizsiz (:RF, Ribâ Free) bir toplumsal yaşam biçimi”nin meşrû bir çerçeve dâhilinde gerçekleşmesi için yeni imkân ve yeni alanların açılıp ortaya konmasında naçizane bu yayının bir payı, bir katkısı olması için bütün kalbimle Rabbime dua ediyorum.

Özellikle sürdürdüğüm yaşam yolum üzerine pek muhterem ve sevgili bir akademisyeni, Prof. Dr. Salih Tuğ’u çıkarmak suretiyle bana pek ayrıcalıklı bir ödül lütfeden Yüce Allah’a özellikle kalbî şükranlarımı sunmak isterim. Kendisi yaklaşık üç seneye yakın pek değerli zamanını bu kitabın ingilizceden türkçeye çevrilmesine ve yayınlanmasına hasretmiş bulunmaktadır. Faizsiz İslam Bankacılığı Hareketinin bütün dünyada tanınıp yaygın hale gelmesinde bu türkçe yayını, Allah’ın lütfedip bana ihsan ettiği büyük bir nimet ve kendim için büyük bir şeref sayıyorum. Tercümenin yapıldığı bu zaman zarfında kendisi ile gerçekleştirdiğimiz yazışma ve haberleşmelerin de gösterdiği gibi, Dr. Tuğ, kılı kırk yaran, titiz ve dosdoğru bir çeviri metni sunmanın yanı başında o, kitabın orijinal ingilizce metninde bulunmayan ve Türk okuyucular için önemli birçok “mütercim notu” ve “açıklamalar”ı da katmış bulunmaktadır. Dileğim, Cenabı Hakkın onun bu gayret ve emeğinin karşılığını bu dünyada ve Ahirette vermesidir. Ayrıca bu kitabı okuyan kadın olsun erkek olsun bütün genç Türk okuyucularının gönüllerine ve kalplerine bu çalışma bir ilham nasip etsin de onlar, genç nesiller olarak faizsizlik modeli (RF, Ribâ Free) sayesinde toplum için yeni bir hayat biçimi inşa etmeye muvaffak olsunlar. Böylece İslam’ın, savurganlık, aşırı tüketicilik, ribâ ba-

taklîği ve borç çukuruna saplanıp kalmak değil ve fakat mutluluk, sevgi, refah ve tevazu kaynağı olduğu anlaşılmalı, ortaya çıksın... Prof. Dr. Salih Tuğ'un gerçekleştirdiği bu büyük ve unutulmaz emeğin, "Faizsiz (:RF) İslam Bankacılığı"nın sadece bir isim değişikliğinden ibaret olmadığını anlaşılmasına yardım etmesini ve "faiz" (:ribâ) denen şeyin bir diğer "İslami görünüşlü terim" ile yer değiştirmiş olduğuna değil, Resûlullah Muhammed Mustafa (ASS) tarafından, öz'ü yaşanarak öğretilen faizsiz (:RF) bankacılık ve finansman disiplinlerinin "niçin teşrî edildiği"ne odaklanılmasına dahi yardım etmesini niyaz etmekteyim.

Dr. Salih Tuğ ve ben, bütün Türk okuyucularla birlikte bütün dünyaya şöyle seslenmek istiyorum: Ribâ (:faiz), sadece ve sadece "para" denilen iktisadi kıymetin "kiralama yoluyla kullanılması"ndan dolayı ödenen ve "faiz" adı verilen bir "kira ücreti"dir. Resûlullah (ASS) tarihte ilk defa görülen şu iki önemli parasal disipline öncülük etmiş bulunmaktadır: (1) Farklı ülkelerin farklı para birimlerine göre fiyat ve ederleri teşekkül eden emtianın "gerçek ve sahici fiyat ve ederi"nin faizsizliğe dayalı (:RF) parasal disiplinde nasıl tayin ve tespit edileceği (ki bu gibi analizlere günümüzde Uluslararası Parasal Teori yani, "International Monetary Theory" adı verilmektedir), (2) ikinci parasal disiplin ise, piyasa fiyatı ile fiyatlandırma disiplini (:Marking-to-Market) dır ki bu da paranın kiralama yoluyla değil ve fakat paranın yatırıma dönüştürülmesi ile ekonomik değer ve faydasının ortaya çıkarılmasıdır. Prof. Salih Tuğ ve ben, Türkiye ve dünyadaki sevgili okuyucularımıza RF faizsiz bankacılığın sadece "faiz" kelimesinin kaldırılması veya insanlara Cenneti vadetmekten ibâret olmadığını- burada sizlere birinci elden kimin Cennete gideceği konusunda hiçbir bilginizin olmadığını itiraf etmek isterim- ve fakat, bunun iyi bir yatırım disiplini ve iyi değerlere sahip RF faizsiz bir hayat tarzı olduğunu hem okuyuculara hem de hükûmetlere aktarmak isterim.

Dr. Salih Tuğ'un türkçeye çevirdiği bu kitapta görüleceği gibi faiz (:ribâ) Musevilikte ve Hıristiyanlıkta yani her iki Semavî dinde de yasaklanmış bir eylemdir ve Kur'an-ı Kerim'de de bu yasağın hukuki (Şer'i) yapısı düzenlenip gözler önüne serilmiştir. Elinizdeki bu kitapta görüleceği gibi, İslam'ın vazettiği bu hukuki düzenlemede getirdiği en önemli katkı, atılımcı iş ve ticaret adamlarına teşebbüs ve yatırımları için nasıl para ve sermaye sağlayacakları, onlar fakir yahut muhtaç kimseler oldukları için değil, ve fakat onlar faizden uzak (:RF, Ribâ Free) bir şekilde iş ve ticari teşebbüslerini, yatırımlarını büyütüp geliştirmek is-

tedikleri için onlara parasal alanda hukuki düzenlemeler getirmesi ve böylece bu gibi kimselerin ticarî-iktisadî girişimlerinde kolaylık ve yardım elde etmeleridir. İslam bütün insanlık âlemi için ribâsız (:Ribâ Free) olarak finansman sağlamak ve ortaklıklar kurmak üzere “Müşâreke” Modelini (:Joint Venture) önermektedir. İşte bu aynı modeldir ki Musevilerin Şeriat Kitabı Talmud’da da yer almış ve mütefekkir ilim adamı Maymonides (:İbn Meymûn) tarafından Orta Çağda telif etmiş olduğu eserlerde Yahudi toplumuna “Hetor İska” terimi ve adıyla bir ticarî-iktisadi model olarak sunulmuştur.

Sonuç olarak şunu söylemek isterim ki faizsiz (RF) bankacılık ve finansman hareketi için Türkiye’de emeği geçen bütün ileri gelenlere, elinizdeki bu eseri baba-oğul türkçeye kazandıran Prof. Dr. Salih Tuğ ve M. Abdullah Tuğ’a, kezâ kitabın yayınlanması için gecikmeden lütfedip kararlar alan Marmara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınevi yetkilileri ve sorumlularına, ayrıca bu yayının Türk okuyucularına ulaştırılmasında emeği geçen Sayın Mustafa Büyükbacı ile “Katılım Bankaları Birliği” Genel Sekreteri Sayın Osman Akyüz’e kalbi teşekkürlerimi sunar, onlardan Salih ve M. Abdullah Tuğ ve bendenizi hayır dualarla anıp hatırlamalarını istirhâm ederim.

Dr. Yahia Khairy Abdul-Rahman (Yahyâ Hayri Abdurrahman)

Los Angeles / Kaliforniya, ABD

Şubat 2015

İngilizce ikinci yayın için ÖNSÖZ

‘John Wiley and Sons’Yayınevi benimle iletişim kurarak, “faizsiz (:Ribâ Free, RF)bir İslam bankacılığı ve İslami finansman” konularında o güne kadar çoğunlukla hep Amerika Birleşik Devletleri dışındaki ilim otoriteleri tarafından kitaplar yazılıp telif edildiği gerçeğini hatırlatmış ve artık şimdi aynı konuları işleyen ve bir Amerikalı tarafından yazılıp telif edilmiş bir kitap yayınlamak istediklerini 2009 yılında bana bildirmişlerdi. Bu tekliflerini kabul ettim ve böylece “The Art of Islamic Banking and Finance” adlı kitap telif edilip 2010 yılında Amerika’da yayınlanmış oldu. Kitaba ilgi gösteren bütün okuyucularıma ve Amazon.com’da bu kitabı değerlendiren ve eleştirilerini esirgemeyenlere teşekkürlerimi sunarım.

“LARİBA RF Hareketi”nin bir mensûbu olarak, böyle bir kitabı yayınlama fırsatını bize nasip eden ve bunun dünya çapında başarılı olmasına ve böylece “Faizsizlik (:RF) Hareketi”nin çeşitli toplumlarda anlaşılıp iyice kabul görmesine, benimsenmesine yardım eden Rabb’ul-âlemin Cenabı Hakk’a şükranlarımızı sunarız. Bu ”Hareket”, bütün din mensuplarını, çeşitli ulusları ve inanç sahiplerini, “faizsiz” (:Ribâ Free, RF) bir hayat sürmeye dâvet etme hedefine yönelmiş bulunmaktadır. Bu tarz bir faizsiz (:RF) hayat biçimi, öyle bir yönelmedir ki bunda sürekli borçluluk, aşırı tüketim, israf ve savurganlık eğilimleri yoktur. İnsanları etki ve baskı altına alma söz konusu edilemez; kezâ “faiz” adı verilen bir “kiralama ücreti” karşılığında paranın kiralınması ve bu yolda kredi kartlarının kullanılması, aşırı borçlanma, kaypak ve aldatıcı kampanyalara kapılıp üzerine ipotek koydurmak suretiyle kendi evini “öz sermaye” (:equity) olarak kullanma eğilimi ve böylece varlığını uluorta sürdüren bir takım tüketim baskılarını indirip söndürmek, bu yaşam biçiminde yoktur. İşte bu “Faizsizlik (:RF) Hareketi”

yeni bir hayat anlayışının, ribâ'dan uzak bir yaşam biçiminin toplumda kabul görüp benimsenmesi için ortaya konulmuştur ki böylece aşırı tüketime yol açan kredi kartlarının yanlış ve kötü bir biçimde kullanılmasından toplumu uzak tutar. Bu öyle bir "Hareket"tir ki, bir kimsenin mümkün olan en kısa zaman aralığında borçlarından kurtulup huzur ve rahata erme hedefine yönelmesini teşvik eder. Kezâ bu "Hareket", geleceğin liderleri olacak öğrencileri, üniversite harç ve masraflarını karşılamak üzere onlara tahsis edilen öğrenci kredilerini kullanmaya özendirir. Böylece bu "Faizsizlik (RF) Hareketi", bu gibi öğrenci fonlarından borç para almak yerine, yarı zamanlı (:part time) bir işe girmek suretiyle, öğrencilerin ağır borç yükleri altına girerek fakültelerini dört yılda bitirip diploma almaları yerine, omuzlarında hiçbir borç yükü olmaksızın onları altı yılda mezun olmaya teşvik eder.

Elinizdeki bu kitabın ikinci yayınında şu gibi özelliklere yer verilmiştir:

1. İlk yayını alıp okuyanların birçoğundan aldığım açıklama, telkin ve tavsiyeler ile her biri pek değerli eleştirel tepkiler dikkate alınmıştır.
2. Faizsiz (RF) İslam Bankacılığı tarihinde ilk defa olmak üzere kitapta yer alan faizsiz bankacılık, finansman ve parasal disiplin konuları üzerine bir ışık tutmak maksadıyla çeşitli bölümlerin yeniden düzenlenmiş ve yeni yeni bazı fikirlerin ortaya atıldığı, bazı bölümler biçimlendirilmiştir. Öyle ümit ediyorum ki bütün bunlar, "faizsiz sistem ve disiplinler" ile "faizsiz (RF) bankacılık, finansman ve parasal disiplinler" in uygulama alanındaki değerlerini kristal bir cam netliğine kavuşturacaktır. Mesela ilk yayında görülen Beşinci Bölüm, Beşinci ve Altıncı Bölümler şeklinde iki ayrı Bölüme ayrılmış bulunmaktadır. Bundan ayrı, metne katılan yeni On İkinci Bölümde, araştırmalar sonucu ortaya çıkan yeni fikir ve görüşler, faizsiz (RF) kurumlarla ilgili disiplinler, kitapta ileri sürülen öncü nitelikteki modeller bir araya getirilip okuyucuya sunulmuş ve ortaya çıkan bu yeni sürecin pratikte nasıl bir uygulama alanı bulduğunu gösterilmiştir.
3. Şu yeni ana konular kitabın kapsamı içine alınmıştır:
 - a. 2010 yılındaki ilk yayında tam olarak yer almayan finansal ürünlerin ayrıntılı bir biçimde tetkik edildiği faizsiz (RF) sermaye piyasaları,

- b. Faiz temeline dayalı konvansiyonel bankacılıkta mevcut finansman ürünleri ve bu gibi ürünlerin faizsiz (RF) bankacılık alanında uygulanıp uygulanamayacağı,
- c. 2003 yılından beri “LARİBA Bank of Whittier” de, süregelen on yıllık devredeki faizsiz (RF) uygulama, tecrübe ve birikimine dayalı olarak borçlunun kredi sözleşmesindeki şartları gerçekleştirme olanağına sahip olamadığı kanısına varılan borçlara nasıl bir işlem yapılacağı.

Öyle ümit edilir ki bu ikinci yayının okuyucuları, aşağıda yer alan şu ilâveleri, kitabı zenginleştiren ve pek faydalı bilgiler olarak kabul edeceklerdir:

1. Her bir Bölümün sonuna bir dizi “gözden geçirme ve yorum sualleri” yerleştirilmiştir. Şayet bu kitap üniversitelerde ders kitabı olarak okutulacak olursa bu, öğrenciler için fayda sağlayacaktır. Bu sualler ve yorumlar, her bir bölümün okunması ile kezâ o konunun özünün kavranılmasında yardımcı olacaktır.
2. Kitap için verilmiş olan web sitesinin kullanımını sağlayacaktır. Bu konunun ayrıntıları için kitabın arka sayfasına bakılmalıdır.

Burada şimdi kişiliğimle ilgili bazı açıklamalar, telkin ve tavsiyelerde bulunmak istiyorum: 2014 yılında 70 yaşını doldurmuş fâni bir kimse olarak faizsiz (RF) bankacılıkta görev almış Müslim yahut Gayrimüslim yeni bankacılar nesline hitâben, Allah’a ruhumu teslim etmeden önce şu çağrılarda bulunmak isterim:

1. Çok çalışınız ve Allah’a olan inancınız gereği asla ümitsizliğe düşmeyiniz. Herkesin “imkânsız” dediği şeye ulaşabilmeniz için “mümkün” olan fikir, düşünce ve ideallerinizden hareketle elinizden geldiğince gayret gösteriniz.
2. Şunu hatırdan çıkarmayınız ki biz, faizsiz(RF) bir hayat tarzı sürmenin mümkün olduğuna inanan kimseler olarak, ne faiz temeline dayalı bir konvansiyonel bankacılık ve finansman sistemini itibardan düşürme, onu ortadan kaldırma veya kötüleme ve buna mukabil ne de faize dayalı bir hayat tarzına uyum gösterme, onu hoş görme taraftarıyız. Bizim asıl taraftar olduğumuz şey, faiz temelli bir sistem karşısında farklı bir hayat tarzı ve sisteminin mümkün ve var olduğuna insanların dikkatini çekmekten ibarettir.

3. Bu yolda bir terslik veya zorlukla karşılaşıldığında yahut hedefe varamama gibi bir güçlük ortaya çıktığında bir hezimet veya başarısızlık duygusuna kapılmayınız ve asla mücadele alanını terk edip geri çekilmeyiniz. İyi niyetli bazı Müslümanlar veya Gayrimüslimler yahut yeterli yaşam tecrübesi ve birikimi olmayanlar veya geleceğe dair herhangi bir fikir ve görüşten mahrum birileri tarafından tenkide tabi tutulacaksınız; bu eleştiriler sizi hiçbir zaman sarsmamalıdır. Bunları dikkatle dinleyiniz ve elinizdeki imkân ve sınırlar dâhilinde dikkatiniz çekilen meseleleri çözüp halletmeye çalışınız. Asla işinize dair bu gibi tenkitler karşısında umursamaz davranmayınız. Üzerinde çalıştığınız konularla ilgili diğer insanların ileri sürdükleri görüşleri, bunlar yerinde eleştiriler olsa da olmasa da pür dikkat dinleyiniz ve saygı ile karşılayınız.
4. İyi niyetli ve yapıcı tenkit sahipleri ile hoş geçinip ilişki kurunuz ve fakat sizi eleştirenlere asla kin beslemeyin ve onları hasımlarınız gibi görmeyiniz yahut aranızdaki köprüleri atmayınız; zira ilerde bu gibi insanlara bir gün gelip muhtaç olabileceğinizi aklınızdan çıkarmayınız.
5. Faizsiz (RF) bankacılık düzen ve disiplinleri, ürünleri ve sözleşmeleri de dâhil bütün bu işlemleri, faiz temelli konvansiyonel bankacılık ve finans düzen ve disiplinleri ile mukayeseli bir biçimde benzerlikleri ve benzeşmezlikleri ile açıklayarak, insanlara anlayacakları bir dille hitap edip onlarla iletişim kurunuz.
6. Bireyler arası ferdî ilişkiler yerine kurumlar arası ilişkiler ihdâsına çalışınız; zira kurumlar, müesseseler, nesiller boyu hayatiyetlerini sürdürür; bireysel ilişkiler ise, o erkek veya kadının ölümü veya diğer sebeplerle aradan çekilmesi ile son bulur.
7. Faizsizlik yapısına dair inanç ve disiplininizi canlı tutunuz ve halkla olan ilişkilerinizde samimi olunuz ve doğruluktan ayrılmayınız; açık kalplilikle hareket ederseniz halkın kalbini kazanırsınız.
8. Bütün halk kesimleriyle alçak gönüllülük ile ve saygılı bir biçimde alâka kurunuz. Bizzat kendinizin ve emriniz altında çalışan memurların ve çalıştığınız kurumun toplumdaki diğer insanlara verdiği hizmetlerden dolayı böbürlenmeyiniz. Sizin verdiğiniz hizmet ve işlerin kıymetini

halk kesimlerinin bilmediğinden dolayı da onlardan şikâyetçi olmayınız. Bizim ve sizin nihai hedefinin Allah'ın hoşnutluk ve rızasını kazanmak olduğunu unutmayınız.

9. Şunu da hatırd tutmalıyız ki bu hal ve şartlar ile titiz ilişkiler ortadan kalkacak olursa, Allah da himayesini üzerimizden kaldırabilecektir.
10. Faizsizlik (RF) disiplini ve hukuki yapısı ile ülke kanunlarına karşı asla herhangi bir hile ve tuzak kurmadığınızdan emin olunuz.
11. Faizsizlik (RF) disiplininin sağladığı “katma değer” ile ilgili açıklamalarınızda açık ve şeffaf olunuz. Şunu hatırd tutunuz ki Faizsizlik (RF) Hareketi, bütün halk kesimlerine hizmet etmek için vardır: Yahudi, Hristiyan, Budist, Sih, Şintoist, Zerdüş insanlar ve inançsız ateistler buna dâhildir.

Şunu hiç unutmayınız ki hiç kimse, bu kimse ne kadar dindar olursa olsun, Cennetin ve Allah'ın Melekût alanının anahtarlarını elinde tutmamaktadır. Bizler her dâim Allah'ın ve O'nun yarattığı insanoğlunun hizmetindeyiz. Faizsizlik (RF) Hareketi'nin birer mensubu olarak bizler, “Amazon.com book” da yer alan elinizdeki bu kitabın “birinci yayını”nın altı aydan fazla bir süre boyu kendi kategorisinde 10 en çok satan listesinin (best seller) zirvesinde yer alması dolayısıyla Allah'a şükran borçluyuz. Bu kitap Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Asya ve Avrupa'nın birçok ülkesinde çok sayıda okuyucu tarafından satın alınmıştır.

Kitaba 2010'daki birinci yayında gösterilen bu rağbet “John Wiley and Sons” Yayınevini 2012 yılında birinci yayını ikinci kez basmaya sevk etmiş ve ortaya çıkan başarı ve bu ikinci baskının da piyasada tamamen tükenmesi üzerine, elinizdeki bu genişletilmiş ve yeniden düzenlenmiş ingilizce ikinci yayınının yapılmasına karar verilmiştir.

Kitabın okuyucu kitlesine tanıtılıp benimsenmesinde bizim gösterdiğimiz büyük gayret yanında, işitsel ve basılı medya yayınları ile internet imkânlarını kullanmak suretiyle kitabın okuyucu piyasasına tanıtılıp pazarlanmasında John Wiley and Sons Yayınevi'nin gerçekleştirdiği çalışma, teşekkürü hak etmektedir. Gerçekleştirilen bu tanıtım emeklerini ikmâl etmek üzere Faizsizlik (RF) Hareketi'nin mensupları olarak ayrıca bizler, üniversiteler, devlet daire ve kademeleri ile dünyadaki farklı farklı muhitler, topluluklar nezdinde, kitabın tanınip bilinir olmasında kolaylıklar ve yollar açmayı kararlaştırdık. Gerçekten de Ame-

rika Birleşik Devletleri, Kanada, Asya, Avrupa, Afrika'nın çeşitli şehirlerinde "kitap imzalama" gün ve tanıtım oturumları tertiplemek suretiyle bu kitap ayrıca kamuoyunun dikkatlerine sunulmuş bulunmaktadır; şöyle ki:

Amerika Birleşik Devletlerinde, Wisconsin Üniversitesi, San Bernardino'daki California State Üniversitesi, University of Southern California, Los Angeles'deki Southwest Law School, University of Texas at Dallas (UTD), Peoria'daki Bradley Üniversitesi, Whittier College, George Washington Üniversitesi, Columbia Üniversitesi, tertiplenen seminer ve kitap imzalama günlerinin icra edildiği üniversitelerden sadece birkaç tanesidir. Aynı maksatla Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'nın çoğu eyalet ve vilayetinde de ziyaretlerde bulunulmuştur.

Bunlardan ayrı uluslararası alanda dünyanın birçok ülkesinde "kitap imzalama" günleri ve tanıtım toplantıları düzenlenmiştir:

İngiltere'de London School of Economics'de ve Durham Üniversitesinde sunumlar yapılmıştır. Bunlara ek olarak Manchester'da ve East London'daki Londra şehrinin en büyük ve ileri gelen İslam Merkezlerinde de ayrı ayrı kitap sunumları gerçekleştirilmiştir. Bütün bu toplantı ve etkinlikler, RF Hareketi içinde "parasal rejim" araştırmacısı kabiliyetli Târik'ed-Divani ve emekliye ayrıldıktan sonra Güney Kaliforniya'dan ayrılıp Manchester'a yerleşen Afzal Chaudhary (Çavdarî) gibi dostlarım tarafından düzenlenip yönlendirilmişlerdir. Faizsizlik (RF) Hareketi mensubu olan bizler, onların gösterdikleri bu gayret ve içten gelen yardımları dolayısıyla kendilerine şükran borçluyuz.

Dünyanın kalan diğer bölgelerinde ise, Malezya, Singapur, Türkiye, Suudi Arabistan, Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri, Lübnan, Tunus, Ürdün, İsviçre, Güney Afrika, Habeşistan, Arjantin ve Trinidad adalarındaki devlet finans otoriteleri ile bu ülkelerdeki birçok Üniversitede ayrı ayrı kitap sunumları yapılmıştır. Buna ek olarak "Kazakistan LARİBA Bankası" adı altında 1993'den 2006 yılına kadar başarılı bir faizsiz (RF) bankacılık operasyonu yaşadığımız Kazakistan'da da bu kitap tanıtılıp duyurulmuştur. Kazakistan LARİBA Bankası, Kazak Hükûmetinin o yıllarda aldığı bir kararla aşırı bir sermaye artırımını gerekli kıldığında, ve bu artırım için eksikimiz sadece 100 milyon ABD doları gibi bir meblağ olduğundan, bu bankayı satmak ve elden çıkarmak mecburiyetinde kalmıştık. İşte bu Kazakistan LARİBA Bankası, Kazakistan ve Orta Asya'daki eski Sovyet Sosyalist Cumhuriyetlerinde faaliyete geçirilmiş ve halka mal edilmiş,

televizyon mülâkatları ve açık oturumlar tertipleyen, televizyonda tanıtımlar yapan, genel yapısıyla konut finansmanı (mortgage) işlemleri ve hatta faizsiz (RF) konut finansmanı (mortgage) işlem ve sözleşmeleri gerçekleştiren bölge tarihindeki ilk banka olmuştur. Bizim bu kitabımız Mısır “İslam Bankacılık ve Finans Kurumu” tarafından da ülkede tanıtılmış ve teşvik edilmiştir. Burada şuna da işaret edilmelidir ki LARİBA’nın (yani LARİBA Misr Al Arabiya’nın) Mısır’a girip 2004 ila 2010 yılları arası devrede başarılı bir çalışma göstermesi ve giriştiği işlemler, 25 Ocak 2011’de Mısır’da bir inkılâp hareketi ile sonuçlanan ve bir kaosa sebep olan olaylar yüzünden muvakkaten durdurulmuştur. Hatırlatılmasında fayda vardır: LARİBA Misr Al Arabiya’nın finansal portföyünün %50’si Mısır ahalisinden olan Koptik ve Hristiyan ticaret adamlarına ve girişimcilerine tahsis edilmiş bulunuyordu.

Şu noktayı da belirtmek yerinde olacaktır: Elinizdeki kitap yayınlanıp okuyuculara arz edilmesinden sonradır ki “LARİBA Bank of Whittier” Texas’ın 15 kilometre kadar kuzey bölgesinde bulunan Richardson şehrinde faizsiz (RF) bankacılıkla ilgili bütün işlemleri yapabilen ve tüm hizmetleri verebilen bir banka olarak faaliyete geçirilmiş bulunuyordu. Bankanın başkanı Muhsin Mandavi’nin önderliği altında bu banka, bugün Faizsiz (RF) Bankacılık Hareketinin ve bizim hedef ve gayelerimize hizmet edebilir hale gelmiş bulunmaktadır. Bizler hepimiz, faizsiz (RF) bankacılık hareketini fevkalade bir heyecanla ve coşkuyla destekleyip arka çıkan Texas toplumuna teşekkür borçlu olduğumuzun bilincindeyiz.

Son olarak şunu söylemek isterim: Lütfen hatırımızdan çıkarmayalım ki Resûlullah Muhammed Mustafa aleyh’is-salatu v’es-selâm ¹ bir hadisinde meâlen şöyle buyurmaktadır:

“İnsanların en makbul ve itibarlı olanı, halkın ihtiyaç ve gerekliliklerini, iyi niyet, sevgi ve hoşnutsuzlukla karşılayıp onlara hizmet sunandır”.

(“Hayr’un-nâs men yenfa’un-nâs”)

1 Kitabın elinizdeki türkçe çeviri metninde Hz. Peygamber’in adı geçtiğinde onun üzerine bu arapça dua: (A.S.S.) olarak kısaltılarak belirtilmiş bulunmaktadır; anlamı şudur: “Allah’ın sulh, selâmet ve salâtı onun üzerine olsun!”